

KRITISKĀS DOMĀŠANAS ATTĪSTĪŠANA

9.–12. klase

▶ Stundas mērķis

Pilnveidot kritisko domāšanu, izmantojot secinājumu kāpņu metodi.

▶ Sasaiste ar mācību priekšmetu

Sociālās zinības

▶ Jēdzieni, atslēgas vārdi

Kritiskā domāšana

Mediju efekti

▶ Resursi

Projektors, dators ar interneta pieslēgumu

Skolēniem – mobilie tālruņi, planšetes ar interneta pieslēgumu

Ilgums: 40 minūtes

Uzmanības piesaiste, aktivizēšana (10 min.)

Skolotājs uzdod skolēniem slēgtos jautājumus – atbilde ir JĀ/NĒ.

- Vai tu tici visam, ko lasi internetā?
- Vai tu tici, ka pasaule ir plakana?
- Vai tu tici, ka NATO mūs sargā?
- Vai tu tici Eiropas Savienības vienotībai?
- Vai tu tici Valsts prezidentam?

Katru skolēnu atbildi ir svarīgi pamatot, uzklausot pretējos viedokļus. Kā skolēni izvēlas, kam ticēt? Kādi faktori to nosaka? Definētie faktori tiek pierakstīti uz tāfeles.

Galvenā daļa (25 min.)

1. Skolotājs skolēnus iepazīstina ar secinājumu kāpnēm. Šīs kāpnes palīdz nepieņemt neapdomīgus, sasteigtus lēmumus, jo lielākā daļa plašsaziņas līdzekļu ziņojumu, tostarp propaganda un reklāmas, ir vērsti uz to, lai cilvēki lēmumus pieņemtu ātri (pirkt, rīkoties, balsot, atzīmēt "Patīk" utt.). Ātrus lēmumus mēs pieņemam galvenokārt informācijas pārbagātības un emociju vadīti. Tāpēc lēmumu pieņemšanas process ir jāpalēnina.

Kā darbojas secinājumu kāpnes:

- Fakti (10. klases skolnieks Jānis ar liecību rokās ir redzams kādā fotogrāfijā).
- Faktu atlase, savas pieredzes pievienošana (izskatās, ka Jānis ir dusmīgs, laikam tāpēc, ka fonā redzama skola, kas viņam nav mīļākā vieta, un liecībā noteikti ir sliktas atzīmes).
- Faktu interpretācija (visticamāk, Jānis nupat ir saņēmis liecību un šobrīd ir ļoti dusmīgs uz kādu no skolotājiem).

- Pieņēmumi (Jānis noteikti mācās slikti).
 - Secinājumi (Jānim nepatīk mācīties un viņš nemīl skolu, viņš noteikti drīz skolu pametīs).
 - Uzskati (tādiem kā Jānis nav jā mācās vidusskolā).
 - Lēmumi un rīcība (nosūtīšu Jānim dažus darba sludinājumus – fizisks darbs un laba alga, pamudināšu skolu pamest).
2. Skolēni aplūko Latvijas politiķu (piemēram, Saeimas vai Eiropas Parlamenta deputātu fotogrāfijas). Pirmais balsojums – kuram no šiem politiķiem mēs ticam? Vai mūs balsojums ir balstīts zināšanās vai sajūtās, ko radīja fotogrāfija?
 3. Skolēni strādā grupās. Tiek izmantotas secinājumu kāpnes, analizējot vienu no izvēlētajiem politiķiem. Fakts – Eiropas Parlamenta deputāts u.c. (sekojiet secinājumu kāpņu soļiem)
 4. Grupas prezentē paveikto, aprakstot gan procesu, gan izmaiņas savos uzskatos uzdevuma izpildes gaitā.

Refleksija (5 min.)

Katrs skolēns saņem trīs līmlapiņas. Uz vienas uzraksta, ko jaunu šodien uzzināja; uz otras – ko vēl par šo tēmu gribētu uzzināt; uz trešās – ko no šodien uzzinātā, saprastā būtu svarīgi atcerēties.